No. 34. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Zondag 17 Maart.

De discussiën over het ontwerp van wet op de brievenposterij.

IV.

Bij eindstemming is het ontwerp aangenomen met 47 tegen 17 stemmen. Wij zouden over dezen uitslag, die te voorzien was, gelijk over de laatste discussiën niet meer gesproken hebben, maar wij meenen een woord te moeten zeggen over het toevoegsel, door den heer FOKKER, bij wege van amendement, bij art. 35 gevoegd en dat door de Kamer met eenparigheid van stemmen, op die van den heer WIJNAENDTS na, is goedgekeurd. Tot beter verstand laten wij hier het verslag volgen:

»Art. 35 handelt over het tijdstip van de in-werking-brenging der wet. De heer FOKKER stelt als amendement voor, achter het artikel te laten volgen: »doch zal vóór den 31sten december 1854 aan eene herziening worden onderworpen."

»De voorsteller heeft dat amendement nader geadstrueerd. Hij zegt, dat hij voor de wet zal stemmen, omdat hij ten volle vertrouwen stelt in den minister, die nog dezer dagen weder bewezen heeft dit ten volle te verdienen, door op de eerste reclame van de Kamer van Koophandel te Middelburg, in een paar weken eene verbeterde dienst tusschen Zeeland en Engeland daar te stellen. Die minister zal dus het monopolie in het belang eener goede post-inrigting doen werken. Maar dat vertrouwen mag niet onbepaald zijn. Van daar het voorstel tot herziening over vier jaren, welk tijdstip door den minister zelven is aangewezen als noodig om eene goede posthervorming tot stand te brengen. Maar de tegenwoordige wet is ook een overgang om tot eenen uniform-tax te komen, hetgeen thans, om der wille van de schatkist, niet mogelijk is. Later zal het echter bij eene herziening blijken, of men den uniform-tax zal kunnen invoeren.

»De *minister van Finantiën* verklaart geen enkel bezwaar tegen het voorgestelde amendement te hebben. Het wordt, bij hoofdelijke omvrage, met eenparigheid van stemmen, op éene na (die van den heer WIJNAENDTS) goedgekeurd. Het artikel zelf wordt, aldus gewijzigd, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Het luidt aldus: »»Deze wet treedt in werking op »»het tijdstip door Ons nader aan te »»wijzen, doch zal vóór den 31sten »»december 1854 aan eene herziening »»worden onderworpen.""

Zonder eenigzins te kort te willen doen aan den lof, hier aan den minister van Finantiën gegeven, vinden wij echter dit op »goed vertrouwen" aannemen, bedenkelijk. Wie waarborgt ons, na dezen, altoos even vertrouwenswaardige ministers? terwijl de zaak blijft, wisselen de personen af en de waarborg, die men in de individualiteit van dezen minister vond, vindt men in genen welligt niet terug.

Doch dit daargelaten, schijnt ons dit wetten-maken op de proef, een zeer gevaarlijk antecedent. Is men overtuigd, dat de regeling juist is, waarom dan den regel niet voor goed gevestigd? Is men van de juistheid der zaak niet overtuigd, waarom dan, zelfs voor eenen tijd, onvolledige of gebrekkige regels gevestigd? Welken zedelijken invloed kan de wet hebben, welken vasten voet kan zij erlangen, wanneer, zelfs hare ijverigste voorstanders, beginnen met vooruit te zetten, dat zij over vier jaren reeds behoefte aan wijziging en herziening zal hebben? Hoe kan men verwachten, dat het publiek van de noodzakelijkheid en het nut eener regeling zal doordrongen worden, wanneer men begint het te waarschuwen, dat men zelf nog niet ten volle overtuigd is, dat men alleen eene proefneming waagt en een nieuw stelsel *probeert?*

Als *proef* schijnt eene regeling als deze, zoo onaannemelijk mogelijk. Hoe! men drijft met alle mogelijke middelen een ontwerp door, dat van alle kanten met weerzin en tegenkanting ontvangen wordt; men eischt dat het publiek gemak en gerief aan de eischen eener onverzadelijke schatkist ten offer brenge; men verstikt de vrije mededinging onder het juk van uitsluitende bevoegdheid; men wapent zich met boeten en gevangenisstraf en dat alles om vier jaren lang *proeven* te nemen? om misschien dan, al wat men nu opgebouwd heeft, weder af te breken; om, wanneer men niet slechts vier jaren *ouder*, maar ook vier jaren *wijzer* is geworden, weder van het dwangstelsel tot het vrije stelsel terug te keeren, en vier jaren voor niet, ongerief en ongemak veroorzaakt en onbillijk — zoo al niet onwettig — gevangen gezet en beboet te hebben?

Hoe kan men, daarenboven, bij eene dergelijke onzekere toekomst, bij het vooruitzigt op eene aanstaande wijziging der organisatie, van den kant der administratie lust en buitengewone inspanning verwachten? Het vooruitzigt op de aanstaande *definitive* regeling zal steeds eene drangreden zijn, om voor het *tegenwoordige* niet veel te doen. Niemand toch doet gaarne werk voor niet. Voorloopige, tijdelijke regeling is inderdaad *geene* regeling. Het is *uitstel* van regeling en men deed beter, alles, tot op het tijdstip dat het gunstig oogenblik daar was, bij het oude te laten, dan aldus door eene onvolledige, halfvoldragene regeling alles op losse schroeven te zetten en het oude huis omver te halen, vóór men het nieuwe gebouwd heeft. Is er iets meer in staat het gezag der wet te verzwakken en hare werking te verlammen, dan wanneer de wetgever zelf met zijne eigene beginselen transigeert en het uitzigt opent om over vier jaren een ander beginsel te volgen?

Wij noemden deze toevoeging *een zeer gevaarlijk antecedent*, en wij gelooven, dat dit niet te sterk uitgedrukt is. Wat bedoelde de Kamer met dit aanhangsel? Zij wilde hare populariteit dekken door eene impopulaire voordragt, *slechts voor eenen tijd*, goed te keuren. Zij wilde de pil vergulden en het leelijke drankje door een zoet toevoegseltje temperen. En dit was eene zwakheid. Was de Kamer *overtuigd*, zij had zich door die impopulariteit niet moeten laten afschrikken. Regeringen en vertegenwoordigingen moeten de populariteit niet *zoeken*; zij moeten, als de pligt het eischt, den moed hebben om impopulair te durven zijn. Dat de wet, na vier jaren gewerkt te hebben, zal herzien worden, maakt haar niets minder hatelijk, noch vermindert het ongerief van het publiek. En de Kamer schijnt thans, door deze toevoeging van herziening na vier jaren, te erkennen, dat deze wet inderdaad niet verdient aldus in stand gehouden te worden. Op hetzelfde oogenblik, dat men, door het leven der wet op vier jaren te bepalen, hare ondoelmatigheid erkent, dwingt men het publiek, vier jaren lang aan eene ondoelmatige wet te gehoorzamen. Is dit eene verstandige en voorzigtige handelwijze?

Het zou zeer te betreuren zijn, wanneer dit antecedent, — voordragten die men niet goed genoeg acht om voortdurend te gelden, op de proef voor 3, of 4, of 5, of 6 jaren aan te nemen, — in gebruik kwam. Eene wet moet veranderd worden, zoodra het blijkt, dat zij ondoelmatig is of verkeerd werkt, maar men mag niet aldus tusschen overtuiging en bijzondere consideratiën eene capitulatie sluiten, waarbij men eerst eenige jaren de overtuiging om de consideratiën uitstelt, om daarna de consideratiën, op hare beurt, de plaats voor de overtuiging te doen ruimen.

Hetzelfde wat thans met de postwet gebeurt, kan met alle latere voordragten gebeuren. Men zal wat men niet verwerpen wil en toch ook niet voetstoots aannemen durft, naarmate der omstandigheden, voor 2 of 4 of 8 jaren *proberen*. Wat men niet als *definitive* maatregel goedkeurt, zal onder de vlag van *overgangs*-maatregel worden doorgelaten. Wij zullen zoodoende in eenen geheel eigenaardigen toestand geraken: in den *bestendig transitoiren* toestand. Wij zullen steeds bezig zijn, naar eenen volledig georganiseerden toestand te *gaan*, maar het is te betwijfelen of wij er ooit *komen* zullen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Op 11 maart heeft men te Weenen uit Triëst eene telegraphische depêche ontvangen, welke berigten uit Athene aanbrengt van 5 maart. *De strenge blokkade was opgeheven. Engeland zal zich voorloopig bij een eenvoudig afwachten der gebeurtenissen bepalen. De tot nog toe genomen schepen worden als pand bewaard. De koerier* Grose *heeft het berigt overgebragt van de door Engeland aangenomen Fransche bemiddeling.* Zóó als men ziet komen deze berigten geheel overeen met de verklaringen, door lord *Palmerston* in het Engelsche Parlement gegeven.

Omtrent de Grieksche aangelegenheden waren te Londen weder tweeledige geruchten in omloop, die de schikking daarvan nog als twijfelachtig voorstellen.

Onder anderen heeft een der bladen gisteren gewag gemaakt van eene nadere Russische nota van den 20sten februari, die hoop tot een spoedige en minnelijke schikking zou geven, maar de *Times* beweert heden morgen, dat die nieuwe nota hoegenaamd geene verandering in de zaak te weeg brengt, en slechts in eenigzins zachtere bewoordingen gesteld is, omdat de Keizer van Rusland op dat oogenblik met geheel Europa in den waan verkeerde, dat lord *Palmerston*, van zijne gestrengheid afziende, de bemiddeling van Frankrijk had aangenomen; maar die bemiddeling, tot dusverre niets uitgerigt hebbende, heeft ook de zachtere in de nieuwe Russische nota voorkomende toon, weinig te beteekenen, en zal het te bezien staan, hoe Rusland het zal opnemen, wanneer het vernemen zal, dat de blokkade slechts opgeheven is, omdat Engeland vermeent in een [illegible] tal reeds genomen schepen, genoegzame [illegible] voor het voldoen aan zijne eischen te zien.

Frankfort, 13 maart. Volgens [illegible] Athene is aan den Russischen [illegible] leiding gegeven tot een [illegible] de Russische vlag [illegible]. De Engelschen hebben een [illegible] nationale vlag varend Rus-

sisch koopvaardijschip aangehouden en eerst na een naauwkeurig onderzoek zijner papieren weder vrijgelaten.

Hamburg, 13 *maart*. Bij het Deensche leger hebben vele benoemingen en bevorderingen plaats gehad; het is tot den oorlog geheel uitgerust en wacht slechts op het eerste teeken, om een veldtogt te beginnen. Dit alles kenmerkt geene vredelievende houding of minnelijke schikking, op een oogenblik voor al, dat deze mogendheid, bij het begin der lente, door haar eskader zoo veel kwaad kan doen aan den handel en de Duitsche havens.

Gelijk men weet hebben de Kamers te Kopenhagen met bijna algemeene stemmen, de leening van 7 millioen th. goedgekeurd. De Kamers hebben verklaard, dat het bedrag dezer finantiëele operatie, geheel ten behoeve van de land- en zee-magt zal gebruikt worden. Het tegenwoordig ministerie, bepaald aanhanger van het inlijving-stelsel van geheel Sleeswijk tot aan den Eider, in Denemarken, wordt door den Koning in dat stelsel ondersteund, even als door de Kamer en de geheele natie; het is klaarblijkelijk, dat het, indien het dit stelsel verliet, geen dag langer aan het bestuur zou kunnen blijven.

Het stadhouderschap van Holstein heeft de ligtingen van 1846 en 1847 der beide Hertogdommen, gelijktijdig onder de wapens geroepen. Den 12den dezer moeten zij in de plaatsen zijn, waar het depot van hunne bataillons gevestigd is, om dadelijk te worden ingelijfd.

Verschillende oorzaken hebben onlangs eene verkoeling te weeg gebragt tusschen de regeringen van Denemarken en Pruisen, hetgeen wel aanleiding kan gegeven hebben tot de vriendschappelijke houding, welke de laatste ten opzigte van Sleeswijk aangenomen heeft, waar de inwoners de betaling der belastingen steeds weigeren aan de ontvangers der gemengde regerings-commissie, hetgeen de geregelde administratie in dat hertogdom zeer moeijelijk maakt. Vele Pruisische soldaten waren bij de inwoners ingelegerd, om hen tot de betaling der belastingen te noodzaken. Thans schijnt het, dat er uit Berlijn order gegeven is, om het zuidelijke gedeelte van dit hertogdom als Duitsche provincie te beschouwen en de inlegering daarom te doen opheffen.

Hamburg, 12 *maart*. De berigten omtrent het al of niet hervatten der vijandelijkheden tusschen Denemarken en de hertogdommen, zijn nog altijd zeer uiteenloopende. Heden verneemt men, dat de Deensche regering, hoewel 5000 man met verlof naar huis zendende, hetgeen als een vredelievend teeken werd beschouwd, daarentegen 7000 recruten heeft in de plaats gesteld. Ook in Sleeswijk-Holstein rust men zich thans ten strijde toe. Van den anderen kant verhaalt men, dat Rusland sterk op het sluiten van den vrede aandringt. Hoe het zij, er schijnen gewigtige dingen tot eene ontknooping te naderen.

Berlijn, 12 *maart*. In de best onderrigte kringen wordt beweerd, dat de vier andere groote mogendheden het in de Grieksche vraag eens geworden zijn, om te bewerken dat Engeland van zijne maatregelen van geweld tegen Griekenland zal afzien. Het Russische kabinet heeft de mededeeling gedaan, dat het tegen de maatregelen van Engeland jegens Griekenland officiëel geprotesteerd heeft; het noodigt Pruisen uit zich aan dat protest aan te sluiten, en deelt mede, dat het eene gelijke uitnoodiging aan Frankrijk en Oostenrijk heeft gerigt. De vier groote mogendheden hebben afgesproken om in deze zaak op de meest eenstemmige wijze te handelen, en Rusland en Oostenrijk hebben zich bereid verklaard om eene zeer sterke vloot *tot observatie* naar de Egeïsche zee te zenden; de uitrusting daartoe wordt met den grootsten ijver voortgezet. Van Frankrijk, hetwelk uitgenoodigd is om even zoo te doen, is nog geen antwoord gekomen. Nogtans gelooft men, dat het insgelijks zijne vloot zal versterken.

ENGELAND.

Londen, 13 *maart*. Weldra zal de telegraaph, onder zee door, tusschen Dover en Calais voltooid zijn. De toren die men te Dover bouwt, ten einde er eene electrische batterij en de bureaux op te rigten, is bijna voltooid. De geleidraden worden gereed gemaakt, en men vertrouwt dat zij in den loop der volgende maand in de zee-engte kunnen geplaatst worden.

— Graaf *Nesselrode* heeft op 20 februari jl. weder eene nota gerigt aan den Russischen gezant te Londen, den baron *von Brunow*, waaraan wij de volgende zinsneden ontleenen:

»Mijnheer de baron! Bijna op het oogenblik, toen wij u onze depêche zonden van 19 dezer, vernamen wij uit uw laatste rapport, dat lord *Palmerston* zijne strenge maatregelen tegenover het Grieksche gouvernement gematigd en bewilligd heeft dezelve te staken, met aanneming der bemiddeling van Frankrijk.

»Vervolgens gaarne inziens, het belang der Grieken staat boven alle andere persoonlijke overweging, zullen wij ons niet uitlaten over het gebrek aan beleefdheid, waarover wij regt zouden hebben te klagen; en onze bedoeling is ook niet, te verzoeken, om na de opening der onderhandelingen, deel te nemen aan eene reeds aangevangen bemiddeling, die welligt in den oogenblik, waarin wij dit schrijven, reeds rijke vruchten voor Griekenland zal gedragen hebben. Zoo de goede diensten van Frankrijk krachtig kunnen werken ter gunste van Griekenland en dienen kunnen, om voor hetzelve den druk der van dat rijk gevorderde geldsommen te verligten, dan zijn wij reeds thans gereed om een dergelijken uitslag toe te juichen. Evenwel zouden wij, ten aanzien van den evenzoo, uit naam der regering van de Iönische eilanden, gevorderden afstand der eilandjes Cervi en Sapienza, als zijnde zulks geene geldquaestie tusschen Engeland en Griekenland, maar wel eene quaestie van grondgebied, die in verband staat met de bij tractaat tusschen Engeland, Frankrijk en Rusland vastgestelde grensbepalingen, — in allen geval niet kunnen gedoogen, in onze hoedanigheid van medeonteekenaar van dat traktaat, dat die quaestie behandeld zoude worden door Frankrijk en Engeland alleen, zonder medewerking van Rusland. Wij meenen ons dus dienvolgens onze regten ten dien aanzien te moeten voorbehouden en gij zult zulks aan de Engelsche regering te kennen geven door haar deze depêche mede te deelen.”

— De *Times* bevat een brief uit Athene van den 1sten maart. De Fransche stoomboot, die den vorigen dag uit Marseille in den Pireaus was aangekomen, had depêches voor den heer *Wijse* en den admiraal *Parker*, benevens een brief van den heer *Lahitte* voor den heer *Thouvenel* medegebragt. De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken keurt het gedrag van den heer *Thouvenel* volkomen goed en voegt er bij, dat de president der republiek de wijze, waarop de heer *Thouvenel* in de Grieksch-Engelsche zaak heeft gehandeld, den grootsten lof waardig acht. De generaal *Lahitte* meldt, dat de baron *le Gros*, last ontvangen heeft, om zich naar Athene te begeven, met eene buitengewone zending, ten einde aldaar als bemiddelaar op te treden in het geschil tusschen het Engelsche kabinet en de regering van Koning *Otto*.

Lord *Palmerston* keurt in zijne depêche op nieuw het gedrag van den Engelschen gezant en van den admiraal *Parker* goed en verwittigt tevens den heer *Wijse* van de zending van den baron *le Gros*, welke eerlang te Athene zal aankomen. De blokkade duurde voort.

BELGIE.

Brussel, 14 *maart*. De officiëele cijfers der verkiezingen te Parijs, zijn nog niet van het stadhuis bekend gemaakt. Dit zal morgen gebeuren, doch het is zeer stellig, blijkens het reeds gisteren door ons medegedeelde, dat de drie socialistische kandidaten verkozen zullen worden.

Wij willen geene opmerkingen maken over den indruk dien deze benoemingen te Parijs hebben te weeg gebragt. De geweldige daling in de publieke fondsen ter beurs, toont genoegzaam den panischen schrik aan, die zich het eerst van de gemoederen heeft meester gemaakt; de tegenstrijdigheid der berigten wijst van haren kant er op, dat men algemeen uit het schaakt gebragt. De verschillendste en tegenstrijdigste geruchten zijn in omloop. Onze particuliere berigten zijn ook zeer uiteenloopende. Volgens het eene zoude de legitimistische partij 10,000 stemmen aan de socialistische lijst hebben bezorgd; in het andere waarschuwt men ons tegen dit beweren, en zegt men dat die partij, op enkele individuele uitzonderingen na, zich voor de verkiezingen volstrekt niet met de democratische oppositie had willen vereenigen. Ook sprak men van eene boodschap van den President aan de Vergadering, naar aanleiding der verkiezingen, welke boodschap vooral betrekking zoude hebben op de aangelegenheden van Rome en waarin de toezegging vervat zoude zijn, dat men eindelijk de staatkunde zoude volgen, in den bekenden brief aan den heer *Edgard Ney* blootgelegd; men voegde er bij dat het kabinet gewijzigd, volgens anderen geheel veranderd zoude worden, deze zeide in eenen meer liberalen, gene in meer conservativen zin. Zelfs werd er verzekerd dat de heer *Lahitte* zijn ontslag reeds had aangeboden, en dat de heer *Carlier*, prefect van politie, dit insgelijks gedaan had, en nog vele andere zaken, te veel om te melden. Eene wijziging of verandering van ministerie is de waarschijnlijkste gebeurtenis die men te wachten heeft, zoo men ten minste opvolgers voor de aftredenden kan vinden, iets dat tegenwoordig in Frankrijk zeer moeijelijk schijnt te zijn.

De tijdingen omtrent de verkiezingen in de departementen zijn gunstiger dan men aanvankelijk verwachtte. Waarschijnlijk zal aldaar een tiental gematigde afgevaardigden verkozen worden. Daar nu de dertig vertegenwoordigers die vervangen moeten worden; de heftigste leden der Bergpartij waren, zal de meerderheid der Vergadering tien stemmen gewonnen hebben.

In de Wetgevende Vergadering, die bij dit alles weinig belangrijks opleverde, werden drie of vier artikelen van de wet op het onderwijs aangenomen.

Men spreekt weder van de terugkomst van den Paus te Rome; maar in plaats van tot Witten Donderdag, zoo als de *Constitutionnel* gisteren berigtte, zoude zij uitgesteld zijn tot woensdag of donderdag in de week na Paschen. De *Courrier Français* zegt, dat die dag in een, op 5 maart te Portici gehouden consistorie zoude zijn vastgesteld.

Niettegenstaande de tegenovergestelde berigten, schijnen de Spanjaarden zich werkelijk te Terracina te hebben ingescheept om naar Spanje terug te keeren. Het gerucht der aanstaande komst van Oostenrijksche troepen te Rome, begint eenig geloof te vinden.

De Sardinische Kamer van Afgevaardigden heeft in hare zitting van den 8sten maart, de discussiën over het wets-ontwerp der afschaffing van de privilegiën der geestelijkheid in zake van regtsspraak, ten einde gebragt. Bijna al de tegenstanders der wet en onder deze bepaaldelijk de afgevaardigde *Palluel* (hoofd van de clericale partij en vice-president der Kamer) waren geëindigd met zich aan het beginsel der wet aan te sluiten en bepaalden zich alleen om hare ontijdigheid aan te toonen. Nadat de minister van Justitie al de tegen de wet gemaakte aanmerkingen krachtig bestreden had, heeft de Kamer, bij eene zeer groote meerderheid, al de voorgestelde amendementen, tot verdaging strekkende, te beginnen met dat van den heer *Balbo*, verworpen en beslist dat men zoude overgaan tot het bediscussiëren der artikelen.

Brieven uit Napels en Livorno bevestigen de tijding, dat het Londensche kabinet vorderingen zoude gerigt hebben aan de regeringen van Toscane en Napels, ten aanzien van schadeloosstellingen aan Engelsche onderdanen verschuldigd. Zij voegen er bij, zoo als men gisteren zeide, dat Engeland die vorderingen met geweld van wapenen zoude aandringen, even als het met Griekenland gedaan heeft.

Tot dat wij het officieële berigt zullen hebben ontvangen, blijven wij twijfelen aan dit besluit van het Engelsche kabinet, dat op deze wijze zoowel om zijn gedrag te Napels en Livorno als te Athene, Rusland, Oostenrijk, Frankrijk en de Italiaansche regeringen tegen zich zoude verbinden.

Particuliere berigten uit Marseille melden dat, schoon de blokkade nog niet is opgeheven, de Engelsche vloot geene Grieksche schepen meer genomen had, zoo als men ten onregte had gezegd.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 15 *maart*. Wij vernemen dat de heeren dr. *W. C. H. Staring*, mr. *J. F. B. van Hasselt*, mr. *F. A. S. A.* baron *van Ittersum* en dr. *Wttewaall*, allen in Gelderland woonachtig, en ontwerpers van het plan tot de oprigting eener school voor den landbouw, in die of in eene naburige provincie, zich tot den minister van Binnenl. Zaken hebben gewend, en bij dezen het plan veel bijval heeft mogen ondervinden. De minister moet hebben te kennen gegeven, dat de gebouwen en gronden, thans in gebruik voor de Koninklijke stoeterij te Borculo, welligt tot de daarstelling der school zouden kunnen worden beschikbaar gesteld; en dat daaraan zoude kunnen verbonden worden 's rijks veeartsenijschool en het kabinet van landbouwkundige werktuigen, beide thans te Utrecht gevestigd, en voorts eene werkplaats voor zoodanige werktuigen. Hierdoor zoude het vereischte kapitaal, dat men bij wijze van tontine wenschte bijeen te brengen, aanmerkelijk kleiner kunnen zijn, dan men aanvankelijk geraamd had. (*Hand.*)

Leiden, 13 *maart*. De hoogleeraar *A. H. van der Boon Mesch*, heeft de volgende waarschuwing gepubliceerd tegen het gebruik van valsch fijn zout:

De heer dr. *Boursse Wils* heeft mij verzocht het fijn zout, dat bij een zijner patienten de daarmede vermengde spijs uiterlijk zoodanig veranderd had, dat men die niet durfde gebruiken, scheikundig te onderzoeken. Door dit onderzoek is het mij gebleken: dat de voor fijn zout verkochte stof geen zout was, zoo als dit gewoonlijk in den handel voorkomt en behoort te zijn zamengesteld, maar daarentegen een mengsel was van *chlornatrium* (scheikundig zuiver keukenzout), *zwavelzure natron*, *koolzuren kalk*, *calciumoxyde* (gebluschte kalk), *natron-hydraat* en *water*, met sporen van *aluinaarde*, *ijzeroxyde en kiezelzuur*. Er was naauwelijks 40 percent chlornatrium in aanwezig; en dit dusgenaamd fijn zout is zamengesteld als dat zoutmengsel, dat zich op den bodem en aan de wanden der vergaarbakken uit de bijtende loog in de zeepziederijen afzet. Het is een schandelijk en in velerlei opzigten voor de ingezetenen nadeelig bedrijf, zulk eene stof voor fijn zout te verkoopen, en om den gebluschten kalk en het natronhydraat is het eene schandelijke vervalsching, vermits deze stoffen voor geen gebruik bij spijsbereiding kunnen of mogen dienen.

Ik acht mij alzoo verpligt het publiek tegen het gebruik van zulk zout te waarschuwen; en ten einde ieder het spoedig zou kunnen bemerken, of men hem zulk vervalscht voor echt fijn zout verkocht heeft, zal ik hier eenige kenmerken, uit het wetenschappelijk onderzoek, die kenmerken opgeven, waarvan elk, ook zonder scheikundige kennis, zich gemakkelijk overtuigen kan: 1 Dit schadelijke zout is fijner van korrel, en minder kristallijn helder en doffer. 2. Het is vochtiger dan gewoon zout. 3. De reuk is eigenaardig loogachtig. 4. Met water gemengd wordt het niet geheel opgelost; het vocht is troebel, gemakkelijk schuimend, loogachtig van smaak, en er blijft een wit onopgelost poeder over, dat zich op den bodem van het glas afzet, en met zijn vermengd opbruist. 5. Het vocht, waarin van dit vervalsche zout is opgelost, kleurt violenstroop *groen*, en als men in het helder, door filtreer-papier doorgezegen vocht door eene glazen buis eenige oogenblikken blaast, wordt het vocht troebel en wit melkachtig. Door deze verschillende kenmerken is dit valsche zout met voldoende zekerheid van echt fijn zout te onderkennen. Het is een betreurenswaardig verschijnsel, dat men zelfs stoffen, die door alle standen in de maatschappij dagelijks worden gebruikt, vervalscht. (*L. C.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van vrijdag 15 maart.

Na het uitbrengen van onderscheidene rapporten op verzoekschriften, zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet *tot heffing van provinciale belastingen in Friesland over 1850.* Bij die beraadslagingen is door sommige sprekers andermaal terug gekomen op de vraagpunten, die reeds vroeger bij gelegenheid van wettelijke bekrachtiging van provinciale belastingen waren ter sprake gebragt, gelijk blijken kan uit het beknopt overzigt, dat wij hier van de gevoerde discussiën laten volgen. Bij de algemeene discussiën heeft de heer *Bachiene* herinnerd aan het uitgedrukt gevoelen der Kamer bij de behandeling van de heffing eener provinciale belasting in Overijssel, en hij beriep zich daarop, zoomede op de verder gewisselde stukken, om te doen uitkomen, dat het ongeoorloofd is, provinciale belastingen toe te staan, die òf het algemeen belasting-stelsel benadeelen, òf belemmering veroorzaken in den in- en uit-voer van andere provinciën. Hij vreest, dat de onderwerpelijke belasting, bij hare handhaving, zoodanige belemmering zal kunnen te weeg brengen. Hij zal zijne stem laten afhangen van de al of niet voldoende oplossing zijner bezwaren. — De heer *van Voorst* deelt diezelfde meening. Tot op dit oogenblik bestaan er zoo veel verschillende beslissingen omtrent de wijze van heffing der provinciale belastingen als er dienaangaande ontwerpen zijn ingediend, en hij wenscht die antedenten niet te vermeerderen. — De heer *van Dam van Isselt* waarschuwt tegen de mogelijkheid van eene *omnipotence parlementaire*, strijdig met de afscheiding der verschillende staatsmagten, en die het gevolg zou zijn van inmenging in het provincaal huishouden. Hij herinnert aan de discussiën over art. 129 der gewijzigde grondwet, als wanneer de heerschende meening was, dat de Staten-Generaal door de goedkeuring der prov. belasting, volstrekt niet traden in de regten der provinciale Staten, maar alleen te beoordeelen hadden, of de belasting strijdig te achten was met de algemeene belasting-wetten of met het algemeen belang van het vaderland. En nu meent hij, dat de omschrijving in den considerans van het doel, waartoe deze belasting strekt, er een verkeerde weg wordt ingeslagen, wanneer men zich namelijk in eene beoordeeling begeeft, of er werkelijk behoefte bestaat tot de voorgestelde heffing. — De heer *Backer* neemt art. 129 tot grondslag zijner redenering en meent, dat daaruit duidelijk volgt, dat de wetgevende magt moet bekrachtigen de belasting, zoo als die aan den Koning is voorgedragen, met het voorwerp, waarop die belasting steunt. Hij wederlegt de bezwaren van vorige sprekers; meent, dat pligt vordert, zich te vergewissen van den aard der belasting, en is beducht, dat men door willekeurige distinctiën de grondwet ontzenuwen en op beknibbelende wijze de concessiën, in 1848 verkregen, wegnemen zal. — De heer *van Heemstra*, ofschoon bedenkingen hebbende tegen dergelijke wetten, zal daarom de onderwerpelijke niet afstemmen, ook omdat nu in den considerans en niet in het dispositief de omschrijving van het voorwerp der belasting plaats heeft. Hij wijst er voorts op, dat, indien de belasting niet bij de wet wordt bekrachtigd, de provincie welligt op andere wijzen in de uitgaven zou voorzien, daar er toch tot het sluiten eener geldleening geene bekrachtiging der wetgevende magt noodig is. Daaruit zou kunnen voortvloeijen, dat, ofschoon de wetgevende magt oordeelde, dat eene belasting was zuiver provinciaal, de werken, waartoe de belasting strekt, toch zouden kunnen worden uitgevoerd. Reeds vroeger heeft spreker die bedenkingen geopperd; hij blijft nog in die overtuiging, die gerigt is tegen alle inmenging in het provinciaal huishouden, maar acht ze nu van minder gewigt door de overbrenging der omschrijving in den considerans. — De heer *Schooneveld* ondersteunt het gevoelen van den heer *van Dam*. De taak der wetgevende magt is bloot bekrachtiging, zonder onderzoek naar de wijze van heffing, of van het onderwerp, waarvoor de belasting strekt. Hij zal uit dien hoofde het amendement van den heer *van Randwijck* op den considerans aannemen en, bij afstemming van dat amendement, de wet verwerpen. — De heer *de Man* bestrijdt de uitlegging, door den heer *Backer* aan art. 129 der grondwet gegeven. Hij herinnert aan de geschiedenis van dat artikel en doet uitkomen, dat, bij de discussie over de herziening in de enkele en dubbele Kamer, het voorname argument van de toenmalige regering geweest is, dat aan de Provinciale Staten niets werd ontnomen, maar zij dezelfde zelfstandigheid in de inrigting van het provinciaal huishouden behielden; zoodat de éénige vraag bij bekrachtiging van provinciale belastingen deze is; of ze in strijd zijn met het algemeen belastings-stelsel of met het algemeen belang. — De heer *Verwey Mejan* meent, dat dáár, waar de letter der wet duidelijk is, er geene interpretatie te pas komt, en is van oordeel, dat de letter van art. 129 in strijd is met het gevoelen, door den heer *Backer* ontwikkeld. Er wordt dáár opgedragen, bekrachtiging van provinciale belastingen tot dekking van provinciale uitgaven; niets meer en niets anders. Zelfs gelooft hij, met dat artikel in de hand, dat het amendement van den heer *van Randwijck*, waarbij het voorwerp der uitgaven wordt omschreven, te ver gaat. Door dergelijke bepaalde aanduiding schept men als het ware een bijzonder fonds tot een bepaald doel en wordt als het ware beslist, dat de bekrachtigde uitgaven geheel afgescheiden van alle andere en op zich zelve staan, terwijl art. 129 voorschrijft bekrachtiging der uitgaven, vermeld in het tweede lid van dat artikel, namelijk enkel provinciale en huishoudelijke; bij gevolg komt alleen oordeelvelling daarover te pas, dat is, of de uitgaven zijn enkel provinciaal en huishoudelijk. — De heer *Backer* beantwoordt de hoofdredeneringen der vorige sprekers, en licht zijne argumenten, straks geopperd, nog nader toe. — De heer *van Hall* zegt vooraf, dat hij niet gunstig gestemd is voor provinciale belastingen op voorwerpen, waarop reeds een accijns door den staat geheven wordt, en wenscht inlichting te bekomen, of door de wijze van heffing dezer provinciale belasting ook de in-, uit- en doorvoer van andere provinciën belemmerd worden. Hij vindt te meer aandrang tot die vraag, vermits de in art. 2 vermelde wijze van invordering der hier bedoelde belasting niet overeenkomt met de omschrijving van de wijze dier heffing bij het reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 13 Februarij 1850.

Art. 1 alsnu in stemming gebragt zijnde, wordt *aangenomen* met 58 tegen 5 stemmen. *Tegen*, de heeren: *van Eck*, *van Voorst*, *Donker Curtius*, *van Hall*, en *de Monchy*.

Art. 2 komt in discussie. Dat artikel bepaalt, dat de in art. 1 vermelde belastingen worden ingevorderd op de wijze, voorgeschreven in de tarieven en reglementaire verordeningen, goedgekeurd bij het bovengenoemd Koninklijk besluit. — De heer *van Randwijck* meent, dat de strekking van dit artikel is, om te homologeren de daarbij opgenoemde reglementaire verordeningen. De vaststelling nu van een provinciaal reglement behoort zeker niet tot de competentie van de wetgevende magt. — De heer *Donker Curtius* geeft als zijn gevoelen op, dat men zich strikt hebbe te houden aan de beoordeeling of eene provinciale belasting is in strijd met het algemeen belastingstelsel of het algemeen belang. — De heer *van Hall* heeft bezwaar in art. 2, omdat voor de restitutie van de belasting is verbindend verklaard een plaatselijk reglement dat de Kamer niet kent. Hij vreest dat daaruit belemmering in den uit- en in-voer voor andere provinciën zou kunnen voortvloeijen. — De heer *van Dam* ondersteunt het bezwaar van den heer *van Randwijck*, dat bij art. 2 der voordragt, eene wettelijke sanctie gegeven wordt aan een provinciaal reglement.

De *minister van Binnenlandsche Zaken* bestrijdt de meening van den heer *van Randwijck;* men moet kunnen beoordeelen dat de belasting zóó zal worden geheven als voorgeschreven is bij de bestaande reglementaire verordeningen. — De heeren *van Hall* en *Schooneveld* komen nader op hun gevoelen terug. Het reglement bepalende de wijze der heffing moet wel gekend worden maar niet uitmaken een bestanddeel der wet; om de sanctie der wetg. magt te erlangen, hetgeen buiten de bevoegdheid der wetg. magt ligt. — Na nog eenige woordenwisselingen, wordt art. 2 aangenomen met 57 tegen 7 stemmen.

Tegen de heeren: *van Dam*, *Verwey-Mejan*, *Schooneveld*, *van Hall*, *Luyben*, *van Randwijck* en *van Heiden Reinestein*.

Alsnu worden de beraadslagingen geopend op den considerans der wet, waarop door den heer *van Randwijck* een amendement is voorgedragen. Het strekt om uit dien considerans te ligten de woorden: »tot bestrijding der kosten van eenige door de Staten »voor dat jaar vast te stellen werken namelijk: de »inrigting der gebouwen van het athenaeum te Fra»neker tot een krankzinnigen-gesticht, en de ver»nieuwing van het Noorder-havenhoofd te Makkum" en daarvoor in de plaats te stellen de woorden:

»tot dekking van provinciale uitgaven voor dat »jaar."

Het doel van zijn amendement is, dat de considerans zoo als die ligt, zou kunnen leiden tot kennisneming over onderwerpen die bij de Provinciale Staten te huis behooren. — De heer *Wijnaendts* meent dat, hoewel men niet treden kan in eene beoordeeling der uitgave, men nietemin wel mag kennen hare bestemming en die vindt hij in den considerans uitgedrukt.

De *minister van Binnenlandsche Zaken* meent, dat de grondwet niet duldt wat het voorgedragen amendement bedoelt. De grondwetgever wilde voorkomen, en art. 129 is altijd in dien zin opgevat, dat onder de provinciale huishoudelijke uitgaven zou worden gebragt wat ten laste van het rijk behoorde te komen; dat geene provinciale belasting kon worden geheven dan voor wat in den strengsten zin des woords, tot het *provinciale* huishouden behoorde. De grond waarop de belasting steunt, moet dus in de wet staan uitgedrukt. Daarin ligt geene inmenging in de bevoegdheid der Prov. Staten; want de wetgevende magt beoordeelt de uitgave niet, in betrekking tot het nut dat ze zal aanbrengen, maar in betrekking tot de belasting, die er voor wordt uitgeschreven. Een spreker heeft de verzekering gewenscht, dat alle heffing van opcenten op de accijnsen bij de provinciale en gemeente-wet zullen worden verboden. Z. Exc. kan niet instaan, dat bij de provinciale wet eene zoodanige regeling zal kunnen gemaakt worden, dat alle heffing van opcenten op de rijks-accijnsen zal worden geweerd; wat de gemeenten betreft, zal dit zeer zeker het geval niet kunnen zijn, omdat dergelijke bepaling eene geduchte verwarring in de gemeentelijke financiën zou te weeg brengen. Hij vreest, dat de uitgaven der gemeenten te hoog zijn opgevoerd, dan dat deze zonder accijnsen of opcenten zouden kunnen worden gedekt. Door het amendement van den heer *van Randwijck* wordt afgesneden de beoordeeling, òf de uitgave is *enkel provinciaal* en *huishoudelijk*, en tot die beoordeeling is juist de wetgevende magt geroepen en verpligt.

Het amendement is daarop *verworpen* met 44 tegen 21 stemmen.

Voor de heeren: *Schooneveld*, *Boreel*, *Borret*, *Engelen*, *van Hall*, *Boxman*, *Luyben*, *Monchy*, *van Naamen*, *Heemstra*, *van Randwijck*, *van Heiden Reinestein*, *van Doorn*, *van Dam*, *Rijckevorsel*, *Verwey-Mejan*, *van Hasselt*, *Winterberg*, *Groen*, *Donker Curtius* en *van Goltstein*.

Vervolgens is de geheele wet in omvraag gebragt en *aangenomen* met 56 tegen 9 stemmen.

Tegen de heeren: *Luyben*, *Monchy*, *van Eck*, *van Dam van Isselt*, *Verwey-Mejan*, *van Voorst*, *Schooneveld*, *van Hall* en *Bachiene*.

Vervolgens is aan de orde, de beraadslaging over het ontwerp van wet *nopens het toezigt en de zorg over de zaken der munt.*

Na discussie wordt art 1 met 52 tegen 9 stemmen *aangenomen.*

Zaturdag ochtend ten elf ure zullen de beraadslagingen over dit wets-ontwerp worden voortgezet.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 13 maart.

De *Arnhemsche Courant* heeft in deze laatste dagen, namelijk in hare nommers van den 9den en 10den dezer, twee artikels geleverd, welke, naar alles wat men in den jongsten tijd hoorde en las, bijzonderlijk beschouwd kunnen worden als eene levendige uitdrukking, als een echo, in zekeren zin, der openbare meening. Al de droefheid, al de klagten, al de bezorgdheid, die in de bedoelde artikelen, *Het nieuwe uitstel* en *Het schip* Holland *zinkt*, zucht en klaagt en woelt, — kampend als het ware met oude, innige, edele vriendschap voor de tegenwoordige hoofden van het ministerie — dat alles, al die bezwaren en grieven, wie heeft ze in den jongsten tijd, sedert twee maanden reeds, niet schier allerwege, bijna uit ieders mond gehoord? Schamperer, zeker, waren dikwijls de verwijten, tooringer de teleurgestelde verwachtingen; maar nergens ontmoette men opregte verontschuldiging van de traagheid, van de werkeloosheid, waaraan, tot nog toe, het gouvernement zich schuldig maakt. Ook ik behoorde tot de warmste voorstanders, niet van de tegenwoordige ministers, politisch meerendeels volstrekt onbekende personen, maar van dengene der tegenwoordige ministers, welken de beschrijver van het zinkend schip aanduidt, als hij zegt: »Eindelijk — eindelijk, scheen de dag gekomen, dat de »*Holland* eenen bevelhebber harer waardig ontvan»gen had; het oude schip scheen stevig genoeg, on»der een bekwaam hoofd en eene vaste hand, eenen »nieuwen togt te wagen." Ook ik wist niemand, die beter geschikt scheen voor de, buiten kijf, hoogst moeijelijke taak. Voor de taak, niet blootelijk van hoofd van een departement, maar van hoofd van het gouvernement; van »bevelhebber van het schip *Holland*." En dit was niet eene individuele meening, aan sommige, meer of min met den bedoelden man bevriende personen eigen, maar het was een algemeen gevoelen, men zou kunnen zeggen, een nationaal gevoel geworden, 't welk alle organen van publieke opinie uitten, en ook in de Tweede Kamer terug gevonden werd. Met meer of minder bewustheid van wat men wilde, begeerde men in wezenlijkheid eenen Eersten Minister, eenen President van den Raad. »Het oude schip scheen stevig genoeg om *onder een bekwaam hoofd en eene vaste hand*, eenen nieuwen togt te wagen." Het nationaal begrip had zich vereenigd met een gevoelen, hetwelk reeds voor tien jaren in dit dagblad werd voorgestaan, namelijk dat Nederland eenen dictator behoefde. Tot veler innig leedwezen en ernstige bezorgdheid, werd die behoefte miskend, juist door dengene, die bestemd was, om ze te vervullen. Zij het nederigheid of ingetogenheid, zij het dorst naar magt, de heer THORBECKE liet zich met onderhandelingen in, toen hij voorwaarden had kunnen voorschrijven; hij liet zich ambtgenooten geven, toen hij, met eenige dagen te wachten, ambtgenooten had kunnen kiezen; hij nam *eene portefeuille* aan, toen hij, met een weinig gedulds nog, *het ministerie* had kunnen krijgen. De ster, zoo schitterend, dat zij eene planeet scheen, verschoot; onthutst, verslagen staart het oog in het firmament, zijn gesternte niet meer herkennend.

Een buitenlandsch blad maakte de aa[illegible] dat de heer THORBECKE »*reçut dans le* [illegible] *efforts le châtiment de son ambition.*" [illegible] merking waarheid behel[illegible]? Zo[illegible] zou zij daad eene hoogere hand [illegible] met de gezondheid [illegible] de krachten van den [illegible] hebben geknakt? Nog wil

ik het niet gelooven; nog wil ik niet gelooven dat de schoone ster gevallen is; dat de hoogere hand doodelijk heeft getroffen. »Nog *wankopen* wij niet, maar wij voeden *vrees*. Terwijl het water steeds wast, blijven de lekken ongestopt.” Juist; zeer juist. Ziedaar wat verre weg het grootste gedeelte des publieks dagelijks zegt.

»Waarlijk,” roept dan ook de redactie van dit dagblad uit, in haar artikel over *Het nieuwe uitstel*, »waarlijk, het ministerie maakt misbruik van het »geduld der natie! Het schijnt zich ten taak gesteld »te hebben, zijne vijanden de wapenen tegen zich in »handen te leveren en zijne vrienden in de onmoge»lijkheid te stellen het te ondersteunen. Het minis»terie breekt moedwillig zijne kracht en verslijt zich »in werkeloosheid. — Zoo ooit een ministerie de »middelen bezat om de regeneratie eens lands tot »stand te brengen, het was dit ministerie. Alle »krachten des lands, al wat eene regering sterk en »magtig maakt, stond te zijner beschikking; het had »niets dan den wil en den moed noodig om er ge»bruik van te maken. — De publieke opinie is van »warmte tot koelheid, van koelheid tot onverschil»ligheid overgegaan, en, wint men niet, door snelle »en krachtige maatregelen, wat men verloren heeft »terug, zoo zou de onverschilligheid wel eens zeer »spoedig in tegenstand kunnen overgaan. — Publiek »en pers geven ondubbelzinnige teekenen van onge»duld en de ijverigste aanhangers van het ministerie »kunnen niet ontkennen, dat dit ongeduld regtma»tig is.”

En als behoefde de volle waarheid dier woorden nog eenige bevestiging, zoo hoorde men juist den eigen dag, waarop zij werden geschreven, in de Tweede Kamer dezelfde klagten over de achterlijkheid der ministers aanheffen. De heer VAN HALL — luidt het verslag der zitting — heeft verlof aan de vergadering verzocht, om van de ministers inlichtingen te vragen nopens de ontwerpen, die aan de Kamer zullen of moeten worden aangeboden. De heer GROEN VAN PRINSTERER ondersteunt het voorstel, doch meent het eenigzins anders te moeten formuleren. Hij verzocht namelijk, verlof aan de Kamer, om in verband met de mededeeling, den vorigen dag door den minister van Binnenlandsche Zaken gedaan, eenige meer volledige inlichtingen aan denzelven te mogen vragen, nopens de mogelijkheid der ten-uitvoerlegging van het 5de der additionele artikelen van de grondwet. — De heer VAN DAM meent, dat het voor de eer en waardigheid der Kamer, en voor de eer van hare centrale afdeeling gevorderd wordt, dat men, indien de werkzaamheden der Kamer worden geschorst, dan ook algemeen wete waarom de Kamer uiteengaat. — De heer VAN TWIST houdt er veel van, de zaken met haren waren naam te bestempelen. Het is duidelijk, zijns achtens, dat sommige leden niet bevredigd zijn door het antwoord, den vorigen dag, door den minister van Binnenlandsche Zaken gegeven, en dat de vragen, die zij dien minister hebben gedaan, niet voldoende zijn beantwoord. Nu gelooft hij, dat men èn aan de natie èn aan het ministerie eene wezenlijker dienst bewijst door de zaak tot klaarheid te brengen, dan door haar te smoren. — Bij de stemming werd, wel is waar, het voorstel van den heer GROEN met 39 tegen 24 stemmen verworpen en alzoo het gevraagde verlof geweigerd; doch men zou zich zeer bedriegen, indien men daaruit iets anders afleiden wilde dan dat de meerderheid het oogenblik nog niet gekomen achtte, om eene vijandige houding tegen het ministerie aan te nemen. Doch wat de meerderheid toen nog niet wilde, zij zal er voorzeker eerlang toe moeten besluiten, indien de onverklaarbare werkeloosheid des gouvernements nog langer wordt voortgezet.

Het *Handelsblad* van dingsdag, den 12den dezer, over de bedoelde zitting sprekende, zegt: »Gedurende deze beraadslagingen (over het ont»werp van wet nopens de brieven-posterij) is een »*tweede* punt ter sprake gekomen, het betreft de »werkeloosheid van het ministerie, de vertraging »die de aanbieding der organieke wetten ondervindt, »het aanstaand reces van de Kamer. En wij hou»den ons overtuigd, dat de leden die ten dezen »aanzien vragen hebben gedaan, niet uitsluitend het »oog hebben gehad op den eenen of anderen der mi»nisters, maar wel degelijk op het geheele gouver»nement. Immers, niet alleen de hoofden van de »departementen van Binnenlandsche Zaken of van »Justitie, maar ook die van Buitenlandsche Zaken, »Oorlog, Marine, Koloniën en Finantiën hebben gelij»ken grond tot aanmerking gegeven. Het is met groot »leedwezen, dat wij de gegrondheid dier aanmerkin»gen [illegible] erkennen. Wij hebben, rondborstig »[illegible], groot vertrouwen gesteld in de hoofden »van het tegenwoordig ministerie. Een zeer groot »deel der natie heeft groote verwachtingen van het »[illegible]koesterd,” enz.

[illegible] dus het gevoelen in den lande, dat het ministerie geheel niet beantwoordt aan de groote verwachtingen die er van werden gekoesterd. Dit wordt [illegible] niemand ontkend; zelfs niet door degenen welke [illegible] verwachtingen nooit deelden.

[illegible] kan nu het feit, het bedroevende maar onloochenbare feit, toe te schrijven zijn?

Met den heer ROCHAER VAN TWIST, met wien ik thans tot mijne verbazing een punt van sympathie aantref, »acht ik het verkieselijker de zaak tot klaarheid te brengen dan haar te smoren.” Ik acht zulks echter verkieselijker *voor de natie*; wat voor *de ministers* verkieselijker is, onderzoek ik niet; zij zijn mij meerendeels volstrekt onverschillig, en ik zie niet welk belang het publiek er bij hebben kan of de heer X dan wel de heer X X minister van Buitenlandsche Zaken, Justitie of Oorlog is. Nooit, b. v. begrepen hebbende, waarom de heer VAN SONSBEECK minister van Buitenlandsche Zaken werd, kan ik nu ook volstrekt niet begrijpen in welk opzigt het thans, niets anders dan werkeloosheid van hem gezien hebbende, wenschelijk zou kunnen wezen hem in voormelde betrekking te behouden? Maar in het belang der natie kan het wenschelijk zijn de redenen op te sporen der teleurstelling, waarover thans algemeen wordt geklaagd, en ronduit te zeggen, waarom er nog zoo weinig is verrigt. Dit is het, wat ik mij voorstel in een volgend nommer te beproeven.

Vergadering van de Geldersche Maatschappij van Geschied- en Letterkunde,
op Maandag den 18den Maart 1850.

Advertentiën.

Op den 12den Maart 1850 is te VELP, bij ARNHEM, in den ouderdom van ruim 62 jaren, overleden Vrouwe *CATHARINA CHRISTINA KIP*, laatst Weduwe van den Heer *W. H. GERLINGS*, Moeder van

C. E. Weduwe *WESTRIK*,
Geb. *PARADIJS.*

Heden overleed, na eene pijnelijke ziekte, in den ouderdom van 54 jaren, tot mijne en zijner Kinderen diepe droefheid, mijn' teeder geliefde Echtgenoot, de Hoog Wel Geboren Heere, Jonkheer *ARCHIBALD VAN DE POLL.*

ARNHEM,
den 12den Maart 1850.

Douairière *VAN DE POLL*,
Geb. Baronesse *VAN HEERDT.*

VERKOOPING.

Op Woensdag den 20sten Maart 1850, des middags te 12 ure, zal op de Steenstraat te *Arnhem* worden verkocht:

Eene groote partij differente Soorten van TIMMERHOUT, enz.

TE HUUR

op 1 Mei aanstaande, een wel ingerigt BOVENHUIS, met daaronder zijnde ruim PAKHUIS, gelegen aan de Rivier de *Rijn*, te *Arnhem*. — Te bevragen *franco* bij den Drukker dezer onder Letter O.

---

† † † *MEN VRAAGT*, tegen Mei of terstond, *twee* KNECHTS van de R. K. Godsdienst, waarvan de een ZADELMAKER, zijn werk verstaande, en de andere met PAARDEN als VOERMAN, kunnen omgaan. Zonder bewijs van goed zedelijk gedrag is de moeite vergeefs, en die geen sterken drank gebruiken, worden gaarne gewenscht. — Adres in *persoon* bij *J. A. GUSSENHOVEN*, te *Velp.*

Tegen zeer billijken prijs

zijn beste kluithoudende POOTDENNEN en Dennen KRIBHOUT te bekomen digt bij den Straatweg of *den IJssel.* — Te bevragen bij *POPPING*, Boschbaas van *Haguenau*, te *Ellekom.*

G. J. ALBERTS,

Boomkweeker te *Boskoop*, berigt zijne geëerde Begunstigers, dat hij een ruimen voorraad bij *J. H. BAKKER*, aan de Nieuwstad, te *Zutphen*, gedeponeerd heeft van alle soorten van VRUCHT- en hoog en laag geleide BOOMEN, PYRAMIDEN, IJPEN TELGEN, PLANTSOEN, BLOEMHEESTERS, BLOEMGEWASSEN, bloeijende CAMELIA'S, ERICA'S, enz, enz; belovende eene prompte en civiele bediening.

J. FOWARGE,

Fabricant de Chapeaux de Paille, chez M. EVRARD, Modiste sur le Marché à Zutphen,

a l'honneur d'annoncer, qu'il est de retour avec un tres grand Assortiment de CHAPEAUX DE PAILLE et FANTAISIE en tous genres à des prix très moderés. Il lave et change de même les vieux de toute espèce.

RIJN- EN IJSSEL- STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maand Maart.

Beginnende met den 15den.

Van *Kampen:* Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, des morgens om 6 uur.

Van *Arnhem:* Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, des avonds circa 8 uur.

Van *Emmerik:* Zondags, Woensdags en Vrijdags, des morgens om 7 uur.

Van *Keulen:* Maandags, Donderdags en Zaturdags, des avonds om 5 uur.

Van *Dusseldorp:* Zondags, Dingsdags en Vrijdags, des morgens om 7 uur.

Van *Arnhem:* Maandags, Woensdags en Zaturdags, des morgens om 7 uur.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

VOORJAARSDIENST 1850.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam.*

Des **WOENSDAGS** en **ZATURDAGS**, 's morgens te 9 ure.

Aanvangende 23 Maart 1850.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem.*

Des **ZONDAGS** en **DONDERDAGS**, 's morgens te 6 ure.

Aanvangende 17 Maart 1850.

ARNHEM & MANHEIM.

Van *Arnhem* naar *Manheim*, direct door met dezelfde Stoomboot, in Correspondentie met de *Keulen-Mindener-* en *Badensche* Spoorwegen, des Zondags en Donderdags, des middags te 3 ure, na aankomst van den Spoortrein van *Amsterdam* en der Stoomboot van *Rotterdam.*

PASSAGIERS-VRACHTEN.

VAN ARNHEM NAAR:

	Voor-Kajuit. *Enkele Reis.*	Groote Kajuit. *Enkele Reis.*	Voor-Kajuit. *Heen en terug.*	Groote Kajuit. *Heen en terug.*
Rotterdam	*f* 1.25	*f* 2.50	*f* 1.85	*f* 3.75
[illegible]	[illegible]	[illegible]	» 1.20	» 2.40
Emmerik	» 0.45	» 0.90	» 0.68	» 1.35
Duisburg	» 1.10	» 2.20	» 1.65	» 3.30
Keulen	» 1.75	» 3.50	» 2.60	» 5.25
Coblenz	» 3.00	» 6.00	» 4.50	» 9.00
Mainz	» 4.00	» 8.00	» 6.00	» 12.00
Mannheim	» 5.00	» 10.00	» 7.50	» 15.00

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

J. W. [illegible] *HAAR*,
Agent te *Arnhem.*

Marktprijzen.

ARNHEM, 15 maart.

Oude *Weit* van *f* 0.00 tot 00.00; Nieuwe van *f* 6.10 tot 8.00. — *Rogge* van *f* 3.75 tot 4.10. — *Boekweit* van *f* 4.40 tot 4.55. — *Garst* van *f* 3.50 tot 3.75. — *Friesche Haver* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van *f* 2.20 tot 2.40. — *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Paardeboonen* van *f* 4.10 tot 4.50. — Graauwe *Erwten* van *f* 4.50 tot 5.20; Groene van *f* 5.50 tot 5.75; Gele van *f* 4.00 tot 4.50. — *Koolzaad* van *f* 00.00 tot 00.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van *f* 27.00 tot 30.00. — *Aardappelen* van *f* 1.10 tot 1.50. — *Boter* van *f* 0.50 tot 0.62 het pond.

Broodzetting.

ARNHEM, 16 maart.

Een Roggebrood van 5 pond	*f* 0.37½.
» dito » 3 »	» 0.22½.
» dito » 2 »	» 0.15.
» dito » 1 »	» 0.07½.
Fijn Tarwebrood.	
Het pond Fransch of Vloerbrood	*f* 0.33½.
Fransch of Vloerbrood 4 oncen	» 0.13.
dito » dito 3 dito	» 0.10.
dito » dito 2 dito	» 0.06½.
Het pond Wittebrood of Weggen	» 0.29½.
Wittebrood of Weggen 4 oncen	» 0.12.
dito » dito 3 dito	» 0.09.
dito » dito 2 dito	» 0.06.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 maart 2 El 0 Palm 5 Duim: gew. 1 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.